

Mkpughe nke Jisọs Kraịst - Nke Abụọ

Aha Ọgbugba-ndurịta`´

Jeff Pippenger

2023-08-10

Etinyewo m ọtụtụ ihe n’ime edemede ndị gara aga n’igbalị idobe ụfọdu isi ntụaka ndị bụ isi n’mbido. Ugbu a, aga m anwa ilekwasi anya karịa n’isiokwu dị n’ihu anyị. Daalụ maka ndidi unu.

Site na mmalite, Chineke anọwo na-agbalị ime ka nghọta anyị bawanye banyere onye Ọ bụ na ihe Ọ bụ. N’orụ ahụ, Ọ jirila usoro dị iche iche nyere mmadụ aka ighọta ihe e kpugheere banyere Ya, otu n’ime usoro ndị ahụ bụ iji “aha,” ma ọtụtụ aha e nyere Chineke n’Akwụkwọ Nsọ, ma kwa aha e nyere ndị nnọchiteanya Ya ndị Ọ hopụtara. Ọ na-ahoputa ndị nnọchiteanya nke ihe ojọọ na nke ihe ọma.

Ọ jikwa mgbanwe nke usoro oge dị iche iche nke ndị ọgbugba-ndụ ya a hopụtara mee ka nghọta banyere agwa Ya too nwayọọ nwayọọ n’ime akụkọ ihe mere eme. Ya mere, akụkọ ihe mere eme nke mgbanwe ndị ahụ n’usoro oge nke ọgbugba-ndụ, n’uzọ dị iche iche, na-ekwukwa maka ime ka eziokwu nke agwa na ọdịdị Ya pụta ihè karịa.

Ọ bụrụ na anyị abiaruo Mkpughe isi nke mbụ dika mmeghe na mkpisi-igodo nke isi ndị na-esote ya, anyị ga-achọta ụfọdu eziokwu n’isi mbụ ahụ nke na-emetuta akụkụ ndị ọzọ niile nke akwụkwọ ahụ. Otu n’ime eziokwu ndị ahụ metụtara onye Jisọs Kraịst bụ, ọ bughịkwa nanị na Ọ bụ Alfa na Omega. Ọ bụrụ na e gosipụtara eziokwu n’isi nke mbụ nke Mkpughe, n’ezie ọ bụ eziokwu dị ugbu a nke na-anwale, nye ọgbọ ikpeazụ, ebe ọgbọ ikpeazụ ahụ bụ “ọgbọ a hopụtara ahoputa” nke Pita kọwara.

Otu n’ime àgwà nke agwa Kraịst nke anyị nọ na-enyocha bụ na Kraịst na-akọwaputa mbido site na ọgwụgwụ. Oge ahụ Kraịst kwadoro ọgbugba ndụ ahụ ya na ọtụtụ mmadụ maka otu izu na-anọchi anya mgbanwe nkewa oge nke ọgbugba ndụ site n’Izrel nkịtị gaa n’Izrel nke mmụọ. Mgbanwe nkewa oge ndị ahụ a na-achoputa n’Akwụkwọ Nsọ, ndị ha niile na-ekwu maka mmụba n’amamihe gbasara agwa na ịdị adị nke Kraịst, bụ nke Ebram, Aizik, Jekọb, Josef, Mosis, Kraịst, William Miller na otu puku narị anọ na iri anọ na anọ ahụ. E nwere ọzọ ahirị mgbanwe nkewa oge nke e debere n’elu ahirị ahụ nke na-akọwa nkewa oge asaa nke nzukọ Chineke nke ụka asaa nke Mkpughe isi nke abụọ na nke atọ na-anọchi anya, ma anyị agaghị emetụ ha aka ugbu a. E nwere mgbanwe nkewa oge na Adam na Iv nke a nọchiri anya ya site n’oge tupu ọdịda ha na mgbe ọdịda ha gasiri, ma n’ezie e nwekwara mgbanwe nkewa oge site n’oge tupu iju mmiri ruo mgbe iju mmiri gasiri n’oge Noa. Ahirị ndị a niile na-enye onyinye nye ihè anyị na-arụtụ aka na ya, ma anyị ugbu a na-elekwasị anya n’ebe ndị a hopụtara nọ.

Mgbe Kraịst malitere ozi Ya n’mmalite izu ọgbugba-ndụ ahụ, e mere Ya baptizim.

Ma Jisọs, mgbe e mere Ya baptizim, Ọ we si n’ime mmiri ahụ pụta ozugbo: ma lee, e meghere Ya eluigwe, Ọ wee hụ Mmụọ nke Chineke ka Ọ na-arịdata dị ka nduru, ma bjakwasi Ya: ma

lee, olu si n'eluwigwe na-asi, Nke a bu Okpara m m huru n'anya, Onye ihe Ya na-atọ m ezi uto. Matiu 3:16, 17.

Okwu mbu Chineke kwuru, ka Jizos si n'ime mmiri puta, si otu a malite izu ogbugba-ndu ahụ, bu nkwuputa nke Nna, na Jizos bu Okpara Chineke. O buru na anyi aghota "iwu nke mbu e kwuru okwu ya," eziokwu ahụ di ike nke ukwu. Ma o buru na anyi aghotaghi ya, o bughị nke ukwu.

Na mbido Chineke kere eluwigwe na uwa. Uwa ahụ enweghi odidi, o togboro n'efu; ochichiri dikwa n'elu ihu omimi ahụ. Mmuo nke Chineke na-efegharikwa n'elu ihu mmiri nile. Jenesis 1:1, 2.

Dika o di na Jenesis, emume mmanyè mmanu ahụ nwere mmadu ato nke idi nsọ nke Chineke e gosiputara.

Eziokwu ahụ bu na Jizos bu Okpara Chineke, Okpara Devid na Okpara nke Mmadu na-akpasu ndi odeakwukwo na ndi Farisii iwe ugboro ugboro n'ime afo ato na okara sochirinu. N'amuma, Jizos gbanwere site na Jizos buru Jizos Kraist n'oge baptizim Ya. Mgbe e mere Jizos baptizim, O ghorọ "Kraist," nke putara "onye e tere mmanu" ma burukwa okwu "Mesaja" n'asusu Hibru. Ma n'ezie, ndi Hibru na-atu anya Mesaja, ha makwaara na o ga-abu Okpara Devid. Mgbe e "tere Ya mmanu" ka O malite afo ato na okara kachasi nsọ n'akuko uwa, O huru Mmuo Nso ka O na-aridata ma nukwa Nna Ya ka O na-ekwu okwu.

O bu emume ite mmanu nke miri emi nke ukwu, nke ozi e kwusara banyere Ya na oru Ya n'ime ya bu na, "O bu Okpara Chineke." Ihe ka turu ndi Juu ujo, abughi naani na O bu Okpara Chineke, kama o bukwa na O kwuru na, dika Okpara Chineke—na n'ezie O bu Chineke. Ndi Juu enweghi ike inabata ihe ha ghotara di ka nkwalu Chineke di otu ahụ! Ihe isi ike ndi Juu nwere, bu ihe isi ike nke Ebreham—n'ihia na Ebreham bu nna ndi Juu, nna ogbugba-ndu ahụ, burukwa akara nke okwukwe a chorọ iji debe usoro ogbugba-ndu ahụ.

Ihe atu Abraham banyere okwukwe di mkpa iji banye n'ime mmekorita ogbugba ndu na Chineke na-achọ ka a nwalee okwukwe gi. Nnwale Abraham, nke ga-egosi ma okwukwe ya bu eziokwu ma o bu na o bu nkwalu-uche efu, dabere n'igosiputa ma o ga-eso okwu Chineke—obuna ma o buru na o yiri ka o na-emegide okwu Chineke nke mbu. Abraham maara na ichu mmadu aja bu igbu ochu, nakwa na o na-anochi anya omume ikpere arusi nke ndi mmadu na-ekpere arusi ndi o bi n'etiti ha n'oge ahụ. Ndi odeakwukwo na ndi Farisii maara site n'akuko mbu nke ogbugba ndu ha na Chineke bu naani otu Chineke, ha makwaara na Jizos na-azoro na o bu Chineke nke abuo. A na-anwale ha site na nnwale ikpeazu ha.

Nuru, O Izrel: Onyenwe anyi Chineke anyi bu otu Onyenwe anyi. Deuteronomi 6:4.

N'akuko ihe mere eme ebe Mosis dere amaokwu gara aga, Chineke agwalari Mosis na a ga-amata Ya site n'oge ahụ gaa n'ihu dika Jehova. O bughizi naani na a ga-amata Ya dika Onyenwe Chineke Puru Ime Ihe Nile, kama site n'oge ahụ gaa n'ihu a ga-amata Ya dika Jehova. N'otu akuko ahụ n'onwe ya ebe O na-akwalitewanye nghota banyere agwa Ya dika e si n'aha Ya na-anochi anya ya, O na-ekwa Izrel oge ochie ozi doro anya nke ukwu na Chineke bu otu Chineke. Gini ka ndi Juu nke ubochi na oge Kraist ga-eche?

N’oge na-adibeghi anya n’ozu Ya, mgbe o rutere n’okè kachasi elu nke Mbata Mmeri Ya n’ime Jerusalem, ndi Juu juru ozu nnoo anya na Jisos na-ekwe ka umuntakiri na-abu abu otuto Ya.

Igwè mmadu ndi gara n’ihu, na ndi sochiri n’azu, tiri mkpu, si: Hosanna diri Nwa Devid;
Ngozi nadi Onye ahụ nke nabia n’aha Onyenwe anyi; Hosanna n’ebe kachasi elu. Matiu 21:9.

Akuku nke abu ahụ nke mere ka ndi Farisii kpoo iwe nke ukwu bu akuku ahụ nke na-akowa Jisos dika Okpara Devid, ma na-akowakwa na Okpara Devid bu aha nke Onyenweanyi. N’mmalite ozi Ya, n’ibanye Ya n’ime obodo n’otuto, nakwa n’eziokwu, n’obe, esemokwu ahụ gunyekwara mkpasu iwe banyere aha Jisos.

Ya mere, ndi isi nchujà nke ndi Juu siri Pailet, Edela, Eze ndi Juu; kama na o siri, Abu m Eze ndi Juu. Jon 19:21.

N’ezie, o ga-abu nnoo ihe ziri ezi ka Pailet gbanwee ihe e dere ka o buru, “Abu m, Eze ndi Juu,” n’ihi na “Abu M” bu aha Jisos kwara onwe Ya ugboro ugboro. N’ezie, iji udi mgbagha ezughi okè ahụ gbanwee Okwu Chineke, okachasi mgbe o bu akuko banyere obe, bu ihe ndi mmadu agaghi eme ma oli, o bughu ya? Jisos bu “Eze ndi Juu,” ma O bukwa “Abu M,” ya mere okwu ahụ, “Abu m, Eze ndi Juu” ziri ezi n’otu nghota, ma nke a abughi isi ihe.

Site na mmalite, ma n’ogologo etiti, ruo kwa na ogwugwu nke afu ato na okara ahụ, aha Ya bu ihe kpata mkpali na ogbaaghara. E nwere otutu ihe a ga-aghota banyere ahiri aha ogbugba-ndu ahụ, ma n’ebe a, ihe m na-achọ igosi bu na e nwere ima jijiji na njedebe nke Izrel oge ochie n’ime nzuko ndi Juu nke metutara aha Kraist. Di ka Okpara Devid, O nwere ihe-ama na ikike ndi na-egosi na O bu Mesaja ahụ; dikwa ka Okpara Chineke, (n’echiche nke ibukwa Chineke) nakwa di ka Okpara nke Mmadu, Jisos tinyere ule di ukwu n’ihu ndi a hoputara. Olee otu nwoke a ga-esi ekwu na O bu Chineke, ma burukwa Okpara Chineke, ebe Mosis, na mmalite akuko ogbugba-ndu ha, kpomkwem kwusiri ike na Chineke bu otu Chineke?

Ma nke ahụ bu ebunobi Kraist ji jeeghari n’etiti mmadu. Chineke no n’ime Ya na-eme ka mmadu na Onwe Ya di n’udo ozu, O nokwa na-eme nke a site n’ihapu ka mmadu hu Jisos, onye kuziri n’uzo doru anya ma kpomkwem na o buru na unu ahwo Ya—unu ahwo Nna ahụ. Akuko ihe mere eme a na-anochi anya njedebe nke Izrel nkiti dika ndi Chineke hoputara, ma n’mmalite ya, e nwere esemokwu putara ihe banyere onye Chineke bu na ihe Chineke bu.

Fero wee si, Onye bu Onyenweanyi, nke m ga-erubere olu Ya isi ka m hapu Izrel ka o laa?
Amaghi m Onyenweanyi, o dighikwa m ahapu Izrel ka o laa. Opu 5:2.

Fero na-egosiputa o bughu naani akara nke nnupuisi ekweghi-na-Chineke megide omuma Chineke, kama o na-egosiputakwa nghota ndi Ijpt banyere Chineke nke Abraham. Ma ugboro ugboro Onyenwe anyi ekwuwo na oru ebube Ya di itunanya n’Ijpt bu ka e mee ka umu mmadu mara onye O bu. Akuko ihe mere eme nke mmalite Izrel nkiti dika ndi Chineke hoputara bu udi na-egosi ogwugwu.

N’akuko ihe mere eme abuo ahụ, e nwere uko nghota banyere onye na ihe Chineke bu, nke jikotara ya na aha Ya di iche iche, ma nke ka mkpa nye echiche anyi bu na akuko ihe mere eme nke Kraist

n’oge njedebe nke Israel dika ndi a hoputara, na-egosi na otu n’ime isi ihe kpatara ndi Juu jiri suo ngongo n’inara Mesaya ha bu na ha maara na Okwu Chineke n’mmalite nke akuko ogbugba ndu ha mere ka a mata na O bu otu Chineke. Lee nnukwu nsogbu!

Ma mgbe ahụ gasiri, ha enweghikwa obi ike iju Ya ajuju obula ozo. O wee si ha, Olee otu ha si ekwu na Kraist bu Okpara Devid? N’ihi na Devid n’onwe ya kwuru n’akwukwo Abu Oma, Onye-nwe-anyi siri Onyenwe m, Nodu ala n’aka nri m, Ruo mgbe m ga-eme ka ndi iro gi buru ihe mgbakwasu ukwu gi. Ya mere Devid na-akpo Ya Onyenwe, olee otu O ga-esi burukwa Okpara ya? Luk 20:40–44.

Nke a bu oge ikpeazu nke ajuju na aziza maka ndi Juu, n’ihi na mgbe mkparita uka ahụ gasiri, “ha anwaakwaghi iju Ya ajuju o bu ma oli.” O ka zara ajuju ikpeazu nke oru ozi Ya maka ulo furu efu ahụ (ma e nwere ulo furu efu mgbe niile n’akuko amuma), ma mgbe ahụ O welitere isiokwu nke aha Ya dika “Nwa Devid,” ya mere kwa dika Mesaya ahụ. N’ime afọ ato na okara ahụ nile, esemokwu ahụ gunyere aha Ya di iche iche, ndi na-anochi anya agwa na odidi Ya. A na-ekwu maka aha Ya na mbido, n’oge baptizim Ya, ma e mesia kwa n’ime mkparita uka ikpeazu Ya na ulo furu efu ahụ n’oge mbata mmeri ahụ nakwa n’obe, tinyere akuku ndi ozo n’Ozioma ndi ahụ.

“Ndi Farisii zokoro n’akuku Jisos mgbe O na-aza ajuju onye odeakwukwo ahụ. Ugbu a, n’itughari, O juru ha ajuju, si: ‘Gini ka unu chere banyere Kraist? nwa onye ka O bu?’ E bu n’obi ajuju a ka e jiri nwalee okwukwe ha banyere Mesaya ahụ,—iji gosi ma ha lere Ya anya nani dika mmadu ma o bu dika Okpara Chineke. Otu olu otutu mmadu zara, si, ‘Okpara Devid.’ Nke a bu aha amuma nyere Mesaya ahụ. Mgbe Jisos gosiputara idi nso Ya site n’oru ebube Ya ndi di ike, mgbe O gworo ndi oria ma kpolite ndi nwuru anwu, ndi mmadu juru onwe ha, si, ‘O bughu Nke a bu Okpara Devid?’ Nwanyi Siro-Fonisia, Batimeos onye kpuru isi, na otutu ndi ozo tiri Ya mkpu maka enyemaka, si, ‘Meere m ebere, Onyenwe anyi, Gi Okpara Devid.’ Matiu 15:22. Mgbe O na-abanye na Jerusalem n’elu inyinya, e ji mkpu onu kele Ya, si, ‘Hosanna diri Okpara Devid: Ngozi nadiiri Onye ahụ nke nabia n’aha Onyenwe anyi.’ Matiu 21:9. N’ubochi ahukwa, umuntakiri no n’ulo nso kwughachiri otuto ahụ juputara n’onu. Ma otutu ndi kporo Jisos Okpara Devid amataghi idi nso Ya. Ha aghotaghi na Okpara Devid bukwa Okpara Chineke.”

“N’iza okwu ahụ nke na-ekwu na Kraist bu Okpara Devid, Jisos siri, ‘Olee otu Devid, site na Mmuo [Mmuo nke Nsoपुरu sitere n’aka Chineke], ji kpo Ya Onyenwe ya, na-asi, Onye-nwe-anyi gwara Onyenwe m, Nodu n’aka nri M, ruo mgbe M ga-eme ndi iro Gi ihe ndina ukwu Gi? Ya mere, o buru na Devid akpo Ya Onyenwe ya, olee otu O ga-esi buru nwa ya? O dighikwa onye obula puru iza Ya otu okwu; o dighikwa onye obula site n’ubochi ahụ gawa nwee obi ike iju Ya ajuju ozo.’” The Desire of Ages, 609.

Mmanu-nso Ya dika Mesaya na mmekorita ikpeazu Ya na ndi O bjara izoputa gbasara idi chi Ya, ihe nochianya nke aha Ya di iche iche, nakwa, n’ezie, iwu nke mbu a kporo aha. Jisos ji akuko Devid nkiti mechie oru Ya kpomkwem n’etiti ndi Juu, ka O jiri ya kuzie banyere Devid nke mmuo. Gini mere Devid ga-eji kwuo okwu banyere oge Onyenwe anyi gwara Onyenwe anyi ka O nodu n’ocheeze Ya onu? N’ihi na eze Devid na mbido na-anochi anya Eze Devid nke mmuo na njedebe. Naani uzo a ga-esi ghotu nke oma okwu ikpeazu Jisos gwara ulo ahụ furu efu bu inwe ike itinye

iwu nke mbu a kporo aha n'oru, nke a na-apughị ime ma o buru na i maghi iwu ahụ.

Nkwuputa ikpeazu Ya nye ulo ahụ furu efu choro nghota nke iwu nke mbu a kporo aha ka e wee ghota ya. Jizos jiri Devid na Okpara Devid gosi eziokwu ahụ nye ulo ahụ furu efu n'okwu ikpeazu Ya. N'ihị na, ka emechara, ha bu ulo Devid. Ya mere, Jizos were nna ahụ (Devid) tugharia ya n'ebe Okpara ahụ (Okpara Devid) no; O bukwaara were okpara ahụ (nke Devid) tugharia ya n'ebe nna ya (Devid) no. O mere ka Nna ahụ laghachikwute Nwa ahụ, dika e buru amuma na ozi Ilaija ga-eme n' "ubochi ikpeazu." Nke ahụ bu ozi ikpeazu Ya nye Izrel oge ochie n'ezikwu nkiti, o bukwa ozi Ilaija, n'ihị na e hiwere ya n'elu iwu nke mbu a kporo aha. Ya mere, iwu nke mbu a kporo aha na-emekwa ka ozi Jizos buru nke a kwadoro dika ozi Ilaija nke dabeere n'iwu ahụ n'onwe ya. Iwu nke mbu a kporo aha na-achọ ka, o buru na ozi Ilaija nke Jon Baptist bu nke mbu n'ozu ido aka na nti ikpeazu nye ulo Izrel ahụ furu efu, mgbe ahụ ozi ikpeazu e nyere ha ga-abukwa ozi Ilaija. O wee buru otu ahụ...

Mgbe e kwuchara ihe ndi a niile, aga m ugbu a weputa isi okwu sitere n'ihe niile a, nke dabere n'iwu nke ikwu mbu—Alfa na Omega. E nwere esemokwu banyere nghota nke onye Chineke bu na ihe Chineke bu na mmalite Izrel oge ochie, nke gosiputara n'onnyinyo amuma otu esemokwu ahụ n'ogwugwu Izrel oge ochie. N'ogwugwu Izrel oge ochie, oru Kraist gunyere ikuziri ulo Izrel furu efu onye Chineke bu na ihe Chineke bu. N'akuko ihe mere eme nke ogwugwu, e nwere nguzogide megide Kraist nke e guzobere n'elu ezikwu mbu e mere ka o guzosie ike na mmalite. Izrel ime mmuo nke oge a ga-enwekwa otu agwa amuma ahụ n'akuko ihe mere eme ha.

Na mmalite nke Adventism, ndi odeakuko ihe mere eme na-agwa anyi na ndi Millerite bu nke e wuru n'uzo bu isi site n'otu abuo nke uka Ndi Kraist; Methodist na Christian Connection. Nkwenkwe bu isi nke Methodism dabeere n'ibi ndu ziri ezi nke Onye Kraist. Ha nwere "usoro" ahụ. Nkwenkwe bu isi nke Christian Connection puru ibu nke a chikotara dika mmegide megide ozizi Katolik banyere Atọ n'Ime Otu.

Di ka nnyocha m siruru gosi, ihe foro nke nta ka o buru ndi isi nile nke ndi Millerite jidesiri ozizi ahụ nke Christian Connection ike. E nwere otutu ngalaba nke Seventh-day Adventist Reform Movement (SDARM), ndi ka na-ejide ma na-akwalite nghota mbu nke ndi Millerite banyere "mgbochi ozizi Atọ n'Ime Otu." Nsogbu siri ike (nakwa isi iyi nke esemokwu n'oge a) nye ndi na-edebe nghota nke ndi pioneer bu ma ga-adikwa mgbe niile, otu e si aza otutu akuku Akwukwo di iche iche ebe Sister White na-emegide ozizi ahụ nke ha na-ejide ma na-akwalite ozugbo?

"A kuziri m ikwu, E kwesighi itukwasị obi n'echiche ndi nke ndi na-achọ echiche sayensi di elu na-ejide. A na-eme udi nnochianya ndi a dika ndi a: 'Nna di ka ihè a na-adighi ahụ anya: Okpara di ka ihè ahụ e mere ka o puta n'ahụ; Mmuo bu ihè ahụ a gbasasiri n'ebe niile.' 'Nna di ka igirigi, alulu a na-adighi ahụ anya; Okpara di ka igirigi a kpokotara n'udi mara mma; Mmuo di ka igirigi adaala n'ochie nke ndu.' Nnochianya ozọ bu nke a: 'Nna di ka alulu a na-adighi ahụ anya; Okpara di ka igwe ojii di aro dika ndu; Mmuo bu mmiri ozuzo dara ma na-arụ oru n'ike na-enye ume ohuru.'"

"Ndi a nile a na-egosi n'uzo ime mmuo abughi ihe o bula ma o bughị naani ihe efu. Ha ezughi oke, ha abughi ezikwu. Ha na-eme ka idi ukwu ahụ di nsọ daa mba ma belata ya, nke na o

nweghị ọdịdị ọ bụla nke ụwa puru iji tonyere ya. A pughi iji ihe ndi aka Ya meputara tonyere Chineke. Ndi a bu naani ihe ụwa, ndi no n'okpuru obubu onu Chineke n'ihie mmehie nke mmadu. A pughi iji ihe ndi nke ụwa kowaa Nna ahụ. Nna ahụ bu juputara nile nke isi-Chineke n'anụ ahụ, ma anya nke mmadu na-anwu anwu apughi ihu Ya.”

“Okpara ahụ bu izu-okè nile nke Isi-Chineke e gosiputara n'ihu. Okwu Chineke na-ekwuputa Ya ibu 'onyinyo doro anya nke onye Ya bu.' 'N'ihie na Chineke huru ụwa n'anya nke ukwu, nke mere na O nyere Okpara O muru naani Ya, ka onye ọ bụla nke kwere na Ya ghara ila n'iyi, kama ka o nwee ndu ebighi ebi.' N'ebe a ka e gosiri ọdịdị onye Nna bu.”

“Onye Nkasi Obi ahụ Kraist kwere nkwa iziga mgbe O rigoro n'eluigwe bu Mmuo ahụ n'izu oke nile nke Isi Chineke, na-eme ka ike nke amara Chineke puta ihè nye ndi nile na-anabata ma kwere na Kraist dika Onye Nzoputa nke onwe ha. E nwere mmadu ato di ndu nke ato ahụ nke eluigwe; n'aha ike ukwu ato ndi a—Nna, Okpara, na Mmuo Nso—a na-eme ndi na-anabata Kraist site n'okwukwe di ndu baptism, ma ike ndi a ga-aruko oru na ndi isiokwu nke eluigwe na-erube isi n'oru ha idi ndu ohuru ahụ n'ime Kraist.” Special Testimonies, Series B, number 7, 62, 63.

Akuku ahụ na-akowaputa “echiche nke ndi ahụ” ndi ji “ihe ndi di n'ụwa” akowa Nna, Okpara na Mmuo. Mgbe ahụ ọ siri, “A pughi ikowa Nna site n'ihie ndi di n'ụwa.” Riba ama isi ihe abuo ọ na-eme ka ha doo anya, ọ bu ezie na otu n'ime ha puru iyi ka ọ bu mmegide. O na-akowaputa nkowa ụgha banyere Isi nke Chineke nke, ma ọ buru na ichoro ikwu ya otu a, na-eme ka chi ato puta. O bu nkowa ụgha banyere Isi nke Chineke, ma ọ naghị ekwu ihe ọ bula banyere eziokwu ahụ na nkowa ụgha ahụ banyere Isi nke Chineke ezighi ezi kwa n'ihie na o nwere onu ogugu chi na-ezighi ezi n'ime Isi nke Chineke.

Kwesikwara iriba ama na ọ na-ekwu na a pughi iji ihe ndi di n'ụwa kowaa Nna ahụ. N'ime okwu ahụ n'onwe ya, ọ n'onwe ya na-eji ihe ndi di n'ụwa. O bu umu mmadu ka nwere umu, nne, nna, nwanne nne, na umunna. Ma Jizos gwara anyi na agaghizi enwe ilu nwanyi ma ọ bu ilu di n'eluigwe, n'ụwa ahụ emere ohuru, n'ihie na anyi ga-adi ka ndi mmuo ozi. Enweghi ndi mmuo ozi nwoke na ndi mmuo ozi nwanyi. Okwu umu mmadu na-eji akowa mmekorita ha na ibe ha ka Chineke jiri kuziere anyi banyere ọdidi na agwa Ya, ma obuna “ihe ndi di n'ụwa” ahụ nke mkpughe nso ji kuziere umu mmadu banyere agwa na ọdidi Chineke ezughi okè.

A gwala anyi na, “E nwere mmadu ato di ndu nke otu ato nke eluigwe” ... “Nna, Okpara, na Mmuo Nso.” O bu aru ka e jikota mmetuta ime mmuo nke ndi spiritist nke ụwa na mmadu ato ndi a, ma ọ bughị aru ijiko “aha nke ike ukwu ato ndi a” na nkowa nke Akwukwo Nso banyere Isi-Chineke.

Onye amuma nwanyi ahụ na-ekwu na “aha” nke ike ukwu ato ahụ nke mejuputara Isi nke Chineke bu Nna, Okpara na Mmuo Nso. Dika ọ di n'eziokwu ọ bula nke Akwukwo Nso, mgbe a kpokotara ya onu ahiri n'elu ahiri, akaebe zuru ezu ga-enweriri ihe iriba ama ọ bula e kpughere. A ga-ejikota akaebe ndi amuma. Daniel na-enye Kraist aha Palmoni (n'etiti aha ndi ozo, ma nke a bu naani ihe atu). Jon na-akpo Ya Alfa na Omega, Mosis na-akpokwa Ya Jehova. Di ka Ellen White si kwuo, aha Ya bu Nna, Okpara na Mmuo Nso.

“Setan bụ... na-etinyekari ihe ugha n’oru mgbe niile—iji doputa mmadu puo n’eziokwu. Nnoo aghugho ikpeazu nke Setan ga-abu ime ka ama nke Mmuo nke Chineke ghara idi ire. ‘Ebe ohuu na-adighi, ndi mmadu na-ala n’iyi’ (Ilu 29:18). Setan ga-eji aghugho ruo oru nke oma, n’uzo di iche iche na site n’aka ndi oru di iche iche, iji mebie ntukwasị obi nke ndi foduru nke Chineke nwere n’ebe ezi ama ahụ di.”

“A ga-eme ka ikpoasi bilie megide Ihe Ama ndi ahụ, nke bu nke Setan. Oru Setan ga-abu ime ka okwukwe uka di iche iche nwere n’ime ha maa jijiji; n’ihi nke a: Setan apughị inwe uzo doro anya otu ahụ isi webata aghugho ya ma kee mkpuru obi agbu n’ime nduhie ya ma o buru na ana ntị n’ido aka na ntị, na mba, na ndumodu nke Mmuo nke Chineke.” Selected Messages, book 1, 48.

Obere isi okwu ngwa ngwa sitere n’akuku amaokwu a. A chupuru Jon gaa Patmos n’ihi Okwu Chineke na ama nke Jisos. E nwere igwe mmadu abuo e bu n’obi maka ozi nke mmuo ozi nke ato. Ndi no n’ezị Adventizim na ndi no n’ime Adventizim. Jon na-anochite Adventist nke a na-akpagbu o bughị naani site n’aka uwa n’ihi nrubeisi ya nye Bible, kama a na-akpagbukwara ya n’ihi nrubeisi ya nye ihe odide nke Mmuo nke Amuma. Mkpagbu a na-ebuso Mmuo nke Amuma na-aputa site n’ime, o bughị site n’ezị.

Ná mmalite Izrel oge ochie, mgbe afo ano nari gasiri n’Ijpt, ndi ahụ ga-abu ndi a horo nke ogbugba ndu ahụ akwusiwori idebe Ubochi Izuike. Ha amaghi agwa ma o bu odidi Kraist. Ha jidesiri nghotahie banyere Chineke nke ha miriputa n’ime ha mgbe ha no n’ndoro n’agha. Ihe otiti iri ahụ; nzoputa site n’Oké Osimiri Uhie; manna nke si n’eluigwe; ebe nsọ ahụ na ihe ndozi ya niile; emume nsọ di iche iche; ogige ahụ, Ebe Nso na Ebe Kachasi Nso; iwu Chineke; Nkume ahụ nke soro ha; mmiri nke si na Nkume ahụ nke soro ha puta, obuna agwo ahụ e buliri n’osisi, ihe ndi a niile bu ndi e zubere ka ha mubaa ihe omuma banyere Chineke n’ime ndi Ya a horo. O bu agumakwukwo na-aga n’ihu n’usoro. Agumakwukwo ahụ na-aga n’ihu n’usoro gara n’ihu ruo mgbe ndi odeakwukwo ahụ “enwekwaghi obi ike iju ya ajuju ozo,” ma O wee kowaa isiokwu ikpeazu ahụ nke ha ga-enwe n’ime mkparita uka meghere emeghe na Ya, o metutara aha Devid na onye Kraist bu na ihe Kraist bu.

Ná mmalite nke Izrel ime mmuo nke oge a, mgbe afo 1260 gachara n’ime Babilon ime mmuo, ndi ahụ kwesiri ibu ndi a hoputara nke ogbugba ndu ahụ akwusila idebe ubochi Izuike. Ha amaghi agwa ma o bu odidi Kraist. Ha jidesiri nghotahie banyere Chineke ike, nke ha kunyere n’ime ha mgbe ha no n’idokpu n’agha. Akuko ihe mere eme nke Adventism, ya na akara-uzo ya nile, ndapu-okwukwe ya, nkwekorita ya na ogu ime ulo ya, rutere n’otu onodu n’afu iri nke 1880 mgbe e biputara The Desire of Ages. E debere n’akwukwo ahụ na ibe nke 671, nghota banyere Isi-nsọ-Chineke nke etolitela nke ukwu karja nghota ahụ nke si na nari afo nke iri na asato puta.

Izrel ogee nwere esemokwu n’ogwugwu ya nke sitere n’ighota Chineke n’uzo pere mpe, nke dabere n’ighota e si n’akuko mmalite ha nweta. Akabe Jizos na-ekwu na, ma o buru na o bu Nna, ma o bu Okpara, ma o bu Mmuo Nso, ha niile bu “uju nke idi-nsọ nke Chineke n’anu ahụ” (Ndi Kolosi 2:9). Akabe Akwukwo Nso na-ekwu, “Nuru, O Izrel: Onyenweanyi bu Chineke anyi, Onyenweanyi bu otu” (Deuteronomi 6:4).

Izrel nke oge a na-ejidesi echiche di iche iche banyere Isi-nsọ Chineke ike, ma o bu naani otu n'ime ha bu eziokwu. N'ogwugwu Izrel nke oge a, Chineke ga-emecha oru nke ikpughe agwa Ya site n'ime nke a mgbe oge nnwale ka na-adigide. Nke ahụ bu ihe O mere nye ndi Juu, ma O dighi agbanwe agbanwe mgbe o bu. O doro anya na anyi ga-anogide na-eto n'amamihe anyi banyere odidi na agwa Chineke n'oge ebighi ebi dum, ma e nweela ahiri amuma nke eziokwu e ji ebumnuche doo anya na-egosi mgbalị Chineke na-agba iji kuziere ndi Ya banyere Onwe Ya, ma akuko ihe mere eme ahụ bu akuku nke nkuzi O na-achọ ikuzi ugbo a, ozi a na-achota n'okwu amuma banyere usoro agumakwukwo ahụ na-egosikwa njedebe nke mkparita uka ahụ nke kwekoro na mmechi oge nnwale.

“Kraist bu Okpara Chineke nke di tupu ihe niile, nke sitere n'Onwe Ya diri adi.... N'ikpasa idi-adi Ya tupu oge amalite, Kraist na-eburu uche laghachi n'oge ndi na-enweghi ubochi a puru ikowa. O na-emesi anyi obi ike na o dighi mgbe obula o bu O noghi n'ime mmekorita chiri anya na Chineke ebighi ebi. Onye ahụ ndi Juu no n'oge ahụ na-ege olu Ya nti anowo na Chineke dika onye e zulitere n'ebe Ya no.” Signs of the Times, August 29, 1900.

“O ha na Chineke ha, buru onye enweghi nsotu na Onye Puru Ime Ihe Niile.... O bu Okpara ebighi ebi, onye di adi n'onwe Ya.”

“N'agbanyeghi na Okwu Chineke na-ekwu banyere idi mmadu nke Kraist mgbe O no n'elu uwa a, o na-ekwukwa n'uzo doro anya gbasara idi adi Ya tupu nke a. Okwu ahụ di adi dika Onye di nsọ, obuna dika Okpara Chineke ebighi ebi, n'idi n'otu na njikota ya na Nna Ya. Site na mgbe ebighi ebi O bu Onye Ogbugbo nke ogbugba ndu ahụ, Onye ahụ n'ime Ya ka a ga-agozi mba niile nke uwa, ma ndi Juu ma ndi mba ozo, ma o buru na ha anabata Ya. 'Okwu ahụ na Chineke nokoro, Okwu ahụ bukwere Chineke.' Tupu e kee mmadu ma o bu ndi mmuo ozi, Okwu ahụ no na Chineke, burukwa Chineke.” Review and Herald, April 5, 1906.

N'akuku Akwukwo Nso ahụ, o na-ehota n'okwu mbu Jon kwuru.

Na mbido ka Okwu ahụ di, Okwu ahụ nokwa n'ebe Chineke no, Okwu ahụ burukwa Chineke. Onye ahụ no na mbido n'ebe Chineke no. E sitere n'aka ya kee ihe niile; o dighikwa ihe obula e kere eke e kere na-enweghi ya. Jon 1:1-3.

Na mbido, e nwere ma o dikaria ala Chi abuo, n'ihi na Jon ka kwusiri si, “Okwu ahụ bu Chineke, ya na Chineke nokwa.” N'amaokwu mbu nke Jenesis, a sughariri okwu Hibru ahụ bu “Elohim” dika Chineke. Otutu mgbe n'Okwu Chineke, a na-edobe “Elohim” n'usoro utosusu nke na-egosi otu Chineke, ma n'agbanyeghi nke ahụ, o bu otutu. Jon wepuru echiche ahụ nke ibu “Elohim” n'amaokwu ahụ dika otu Chineke site n'akaebe nke abuo ya banyere isiokwu ahụ. Akaebe ya na-eguzobe ma o dikaria ala Chi abuo.

Nke ka na-enye ndi na-emegide Atọ n'Ime Otu, ndi na-ekwuputa na ha na-akwado Mmuo nke Amuma, nsogbu karia bu na na mmalite “Mmuo nke Chineke nefeghari n'elu mmiri nile.” “Mmuo” ahụ nke nefeghari n'elu mmiri o bu Nna ma o bu Okpara, ma o bu na O bu onye nke atọ n'ime atọ nke eluigwe dika Sister White si kpoo Ya? A na-esote amaokwu atọ mbu Jon dere n'ozi oma ya site n'okwu ndi a.

N’ime Ya ka ndụ dị; ndụ ahụ bụkwa ihè nke mmadụ. Ihè ahụ na-enye n’òchịchiri; òchịchiri ahụ amataghị ya. Jọn 1:4, 5.

Nrụtụ aka a na-eme banyere ihè na òchịchiri kwekọrọ n’uzọ zuru ezu na mmalite nke Jenesis nke na-asị.

Chineke wee sị, Ka ihè dị: ihè wee dị. Chineke wee hụ ihè ahụ, na ọ dị mma: Chineke wee kewaa ihè ahụ n’òchịchiri. Jenesis 1:3, 4.

Anyị ga-alaghachi n’oge na-adighi anya n’akụkọ amaokwu abụọ ndị a yiri ibe ha gbasara ihè nke bụ isiokwu dị n’akụkọ okike nke na-esochi mmalite e nyere banyere Isi nke Chineke. Na mbido, eziokwu mbụ a tulerè bụ nhazi, ma ọ bụ ọdịdị, nke Isi nke Chineke. Ma amaokwu ahụ akwụsighi ruo n’isi nke abụọ amaokwu nke atọ, ebe anyị hụrụ na okwu atọ ikpeazụ n’akụkọ okike na-amalite site n’akwụkwọ ozi Hibru atọ nke, mgbe ejikọtara ha onụ, na-emepụta okwu a sughariri dika “eziokwu.”

Mmalite nke akụkọ okike na-ewebata Isi nke Chi, emesịa ọ na-egosi pụta ike okike nke okwu Ya, ma mechie akụkọ ahụ site n’akara aka nsọ nke na-anọchi anya eziokwu, ozi nke mmụọ ozi nke atọ, na aha Chineke dika e si anọchi ya anya site n’Alpha na Omega.

N’ubochi nke asaa ka Chineke gwuchara ọrụ Ya nile O mere; O wee zuo ike n’ubochi nke asaa site n’ọrụ Ya nile O mere. Chineke wee gozie ubochi nke asaa, doo ya nsọ: n’ihi na n’ime ya ka O zuru ike site n’ọrụ Ya nile nke Chineke kere ma mee. Jenesis 2:2, 3.

Njedebe nke eziokwu mbụ ndị a kuziri n’Okwu Chineke bụ isi ngwucha nke akụkọ Akwụkwọ Nso ahụ. Ọ na-ejedebe n’okwu atọ ndị a: “Chineke,” “kere,” na “mee,” si otu a na-emesi mmalite nke akụkọ ahụ ike, ma n’otu aka ahụ dika oke mkpa, na-emesikwa Ubochi Izu Ike nke ubochi nke asaa ike. Ubochi Izu Ike ahụ, n’eziokwu, bụ akara nke okike na ihe iriba ama dị n’etiti Chineke na ndị Ya Ọ hoputara. “Eziokwu” ka e gosiputara n’ime mkpụrụedemede atọ ndị na-amalite nke ọ bula n’ime okwu atọ ikpeazụ ndị ahụ gbasara okike. Àmà ahụ na-emesi ike otú eziokwu nke Ubochi Izu Ike si buru ihe dị mkpa ma dika oké mkpa, ma nke dika miri emi otu aka ahụ bụ na mkpụrụedemede atọ ndị ahụ na-anochikwakwa anya nzoụkwụ atọ nke ozi ndị mmụọ ozi mbụ, nke abụọ, na nke atọ. N’ihi ya, ọbuna n’ime akụkọ mbụ nke Akwụkwọ Nso, a makwaara Ubochi Izu Ike dị ka ihe iriba ama nke ike okike Chineke dika isi okwu ule n’ogwugwu oge. Akwụkwọ ikpeazụ nke Akwụkwọ Nso na-enye àmà nke atọ iji soro àmà Jọn n’ozio ma ya.

Jọn nye ọgbakọ asaa ndị dị n’Eshia: Ka amara diri unu, na udo, site n’aka Onye ahụ nke dị adi, nke diri adi, nke ga-abiakwa; na site n’aka Mmụọ asaa ndị dị n’ihu ocheeze ya; Na site n’aka Jisọs Kraist, Onyeàmà ahụ kwesiri ntukwasị obi, na onye mbụ a muru n’etiti ndi nwuru anwu, na Onyeisi nke ndi eze nke uwa. Nye Onye ahụ huru anyi n’anya, ma jiri ọbara nke aka ya sachapu anyi site na mmehie anyi, Ma meekwa anyi ndi eze na ndi nchuajà nye Chineke na Nna ya; ka otuto na ochichi bururiri ya ruo mgbe ebighi ebi ebi. Amen. Lee, ọ na-abia n’igwé ojii; anya niile ga-ahukwa ya, ha kwa ndi ahụ mara ya ube: agburu niile nke uwa ga-akwa akwá n’ihi ya. Otu a ka ọ dị, Amen. Abụ m Alfa na Omega, mmalite na ogwugwu, ka Onyenwe anyi kwuru, Onye ahụ nke di adi, nke diri adi, nke ga-abiakwa, Onye Puru Ime Ihe Nile.

Mụ onwe m, Jọn, onye bukwa nwanna unu na onye òtù unu n'ihe mkpagbu, nakwa n'alaeze ahụ na ntachi-obi nke Jisọs Kraịst, nọ n'agwaetiti a na-akpọ Patmọs n'ihì okwu Chineke na n'ihì àmà Jisọs Kraịst. Anọ m n'ime Mmụọ n'ụbọchị nke Onyenwe anyị, ma nūrụ n'azụ m nnukwu olu, dị ka nke opi, na-asi, Abụ m Alfa na Omega, onye mbụ na onye ikpeazu; ma, ihe ị na-ahụ, dee ya n'akwukwọ, ziga ya kwa chọọchị asaa ndị dị n'Esia; nye Efesọs, na nye Sụmirna, na nye Pegamọs, na nye Tayataira, na nye Sadis, na nye Filadelfia, na nye Laodisia. Mkpughe 1:4–11.

Amaokwu atọ mbụ nke Mkpughe isi nke mbụ na-akọwapụta ozi ịdọ aka ná ntị ikpeazu na otú e si ebufe ozi ahụ site n'aka Chineke ruo n'aka mmadụ. Ọ na-ekwukwa na ọ bụ Mkpughe nke Jizọs Kraịst, si otu a gosi ọdịiche dị n'etiti akwukwọ Mkpughe na akwukwọ Daniel. Otu bụ amụma, nke ọzọ bụ mkpughe.

“N'Akwukwọ Mkpughe ka akwukwọ Nile nke Bajbūl na-ezuko ma kwusị. N'ebe a ka mmezu nke akwukwọ Daniel dị. Otu bụ amụma; nke ọzọ bụ mkpughe. Akwukwọ ahụ e mechiri emechi abughị Mkpughe, kama ọ bụ akukụ ahụ nke amụma Daniel nke metụtara ụbọchị ikpeazu. Mụọ-ozì ahụ nyere iwu, sị, ‘Ma gị onwe gị, O Daniel, mechie okwu ndị a, ma kaa akwukwọ ahụ akara, ruo n'oge ọgwụgwu.’ Daniel 12:4.” Acts of the Apostles, 585.

N'akwukwọ Mkpughe, e nwere ahiri amụma ndị a ga-amata ma chikọta, ahiri n'elu ahiri. Ahiri amụma ndị ahụ niile na-ejedebe n'akwukwọ Mkpughe, ma akwukwọ e mechiri emechi abughị akwukwọ Mkpughe, ọ bughikwa naanị akwukwọ Daniel ka e mechiri emechi, kama ihe e mechiri n'akwukwọ Daniel bụ “akukụ ahụ nke amụma Daniel nke metụtara ụbọchị ikpeazu.”

A puru ighota “ụbọchị ikpeazu” n'ozuzu ya, ma ighota ha dika okwu sitere n'ike mmuọ nsọ, (nke ha bụ) na-achokwa ka anyi nyochaa ma okwu ahụ bụ “ụbọchị ikpeazu” nwere ihe nnochianya amụma jikotara ya. “Ụbọchị ikpeazu” bụ otu oge puru iche n'akukọ ihe mere eme nke amụma nke nwere otutu ahiri nkwardo. Enwere m olileanya ikowaputa akukọ ihe mere eme ahụ n'oge na-adighi anya. Ọ bụ kpomkwem akukọ ihe mere eme sitere n'afọ 1798 ruo na mmechi nke oge ebere. Otu ụzọ isi amata nke a bụ na, n'orụ ofufe nke ebe nsọ nkiti, e nwere otu ụbọchị n'afọ nke nochiri anya ikpe, nke ahukwa bụ Ụbọchị Mkpuchi Mmehie. Emume nkiti ahụ nochiri anya ihe Nwanyị White kporo Ụbọchị Mkpuchi Mmehie nke mgbochi-nochiteanya. Ụbọchị Mkpuchi Mmehie nke amụma ma ọ bụ nke mmuọ na-anochi anya “ụbọchị ikpeazu” nke oge ebere, ọ na-anochi anya oge ikpe ikpeazu.

Amụma ahụ dị n'akwukwọ Daniel nke e mechiri emechi bụ nke akukụ abuo. E nwere amụma metụtara ụbọchị ikpeazu ndị Millerite ghotara, nke kwusara mmeghe nke ikpe. A na-anochi anya akukụ ahụ nke Daniel site n'ohu Osimiri Ulai nke isi nke asato na nke itoolu. Amụma nke ọzọ e mechiri emechi n'akwukwọ Daniel na-ekwusa mmechi nke ikpe, na njedebe nke Adventizim, na njedebe nke United States, na njedebe nke uwa. Ohu ahụ ka e ji Osimiri Hiddekel nochie anya.

“Ihè ahụ Daniel natara n'aka Chineke ka e nyere ya n'uzo puru iche maka ụbọchị ikpeazu ndi a. Ohu ndi o huru n'akukụ osimiri Ulai na Hiddekel, nnukwu osimiri Shaina, na-eru ugbo a n'ime mmezu ha, ihe omume niile e buru n'amụma ga-emezukwa n'oge na-adighi anya.” Testimonies to Ministers, 112, 113.

E kpughere ọhụụ Ulai na 1798, ọ na-ekwu banyere ebe nsọ nke Chineke na ndị Ya. E kpughere ọhụụ Hiddekel na 1989 mgbe, dika e kowara na Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri anọ, mba ndi nochiri anya nke bubu Soviet Union ka e wepuru site n'aka papacy na United States, ọ na-ekwukwa banyere ndi iro nke ndi Chineke. Ohu abuo ahụ na-arụ ọrụ dika ụka asaa na akara asaa di n'akwukwo Mkpughe si aru ọrụ. Otu bu akuko ime nke ụka, nke ozo bu akuko mputa nke ụka, ha abuo na-agakwa n'ogologo oge ha nile ma burukwa "karisia maka" "ubochi ikpeazu ndi a."

Ma o bu ezie na a gwara anyi na akwukwo Mkpughe abughi akwukwo e mechiri emechi, a gwakwara anyikwa na o bu akwukwo e mechiri emechi.

"Mkpugo ekpughere bu akwukwo e mechiri emechi, ma o bukwa akwukwo e meghere emeghe. O na-edeko ihe omume di itunanya ndi ga-eme n'ubochi ikpeazu nke akuko uwa a. Ozizi ndi di n'akwukwo a doro anya nke oma, o bughi ndi omimi na ndi a na-apughi ighota. N'ime ya ka e weghachiri otu ahiri amuma ahụ e ji n'Akwukwo Daniel. Ufodu amuma ka Chineke kwughachiri, si otu a na-egosi na a ghaghi inye ha mkpa. Onyenwe anyi anaghi ekwughachi ihe ndi na-enweghi nnukwu isi." Manuscript Releases, volume 9, 8.

Akwukwo Mkpughe ahụ e meghere akara ya n'ih na e meghere amuma ndi di na Daniel, ma otu ahiri ndi ahụ nke amuma ndi e meghere akara ha na Daniel bukwa otu ahiri ndi a na-ahụ na Mkpughe. Ihe e mechiri akara n'Akwukwo Mkpughe bu akuku nke Mkpughe nke metutara karisia ndi nke Chineke n'"ubochi ikpeazu." Mgbe Sister White dere nkwuputa a, "egbe eluigwe asaa" ahụ ka bu ihe e mechiri akara n'oge o dere ya, ya mere o dere na "o bu akwukwo e mechiri akara." O kwukwara na akwukwo Daniel bu "akwukwo ahụ e mechiri akara," n'oge gara aga. N'ebe ya no, e meghere akara ya n'afọ 1798.

Ihe e mechiri emechi banyere egbe-elu-igwe asaa ahụ n'oge ndu ya abughi naani ihe omume ga-eme n'odinihu nke egbe-elu-igwe asaa ahụ na-anochi anya ya, kama okachasi na "egbe-elu-igwe asaa" ahụ na-anochi anya na mmalite Adventizim kwekoru na njedebe Adventizim. "Egbe-elu-igwe asaa" ahụ na-ekpughe iwu amuma kachasi mkpa a choru iji ghota Mkpughe nke Jisos Kraist, n'otu oge ahukwa na-ekpughe otu agwa nke odidi na agwa Chineke, na O bu mmalite na njedebe nke ihe niile. Amuma na-egosi na e nwere mmepe e bu n'obi mee nke eziokwu ndi ahụ metutara odidi na agwa Chineke.

Jisos, mgbe a na-anochi anya Ya dika "Odum nke ebo Juda", na-egosi ọrụ O na-arụ ka O na-ekpughe eziokwu n'uzo na-abawanye nwayoo nwayoo ma burukwa nke a haziri nke oma n'ime akuko ihe mere eme. O na-emechi okwu amuma akara, ruo n'oge ahụ e turu ya ka a ghota ya. O na-emechi ma na-emeghe eziokwu akara maka nzube nke nkuzi. Dika Palmoni, Jisos bu Onye Nomba Ebube, Nna-ukwu nke oge nke na-achikuko Ya. Dika Alfa na Omega, O bu, n'etiti ihe ndi ozo, Nna-ukwu nke asusu. Dika Odum nke ebo Juda, O bu Onye ahụ na-achikwa mgbe a ga-ekpughe eziokwu nye mmadu.

N'akwukwo Mkpughe isi nke mbu, mgbe amaokwu ato mbu gasiri, e gosiputara Isi-chi ahụ dika ndi di iche iche ato.

Jon nye ụka asaa ndi di n'Eshia: Ka amara diri unu, na udo,

site n'aka Ya bu, Onye diriwo, Onye nokwa n'ibia;

na site n'aka Mmuo asaa ndi ahụ nọ n'ihu ocheeze Ya;

Na site n'aka Jisọs Kraist, onye ahụ bu onyeàmà kwesiri ntukwasị obi, na okpara sitere n'onwu bilie, na onye-isi nke ndi eze nke uwa. Mkpughe 1:4, 5.

Okwu mmeghe nke akwukwo ikpeazu nke Bible na-ezipu ekele n'uzo doro anya nye nzuko Chineke, nke na-akowaputa Nna, Mmuo, na Okpara. Ngwucha Okwu Chineke na-ekwughachi mmalite ya, ma n'ime ime nke a, o na-emesi idi mkpa nke nghota ziri ezi banyere Isi-chi ike. O na-eme nke a n'ihu ndi ga-abu ndi Filadelfia ma mejuputa otu nari puku iri anọ na anọ ahụ. Ha bu ndi ogbugba ndu ikpeazu, ndi e gosiri n'udi n'akuku ahiri nile nke akuko ihe mere eme nke ogbugba ndu. Ndi akaebe ahụ, tinyere eziokwu ndi ozo, na-eguzobe na Chineke anowo na-achọ nwayo nwayo ibawanye omuma banyere odidi na agwa Ya n'ime akuko amuma nile.

Nnukwu ihe nnochianya n'ime Bible nke igosi enweghi amamihe mmadu banyere Chineke bu Fero, onye nochiri anya Ijipt, ihe nnochianya nke uwa nile dum, ya mere nke mmadu nile. Akara uzo ahụ na-amalite usoro ahụ na mmalite nke Izrel nkiti, ebe Chineke nọ na-achọ ime ka a mara aha Ya. N'ogwugwu nke Izrel nkiti, esemokwu gbasara aha Chineke ka e kwughachiri ozo. N'ogwugwu nke Izrel nkiti, Jisọs jiri ikowaputa akuko Devid ma jiri "iwu nke nkwuputa mbu" kaa njirimara mmekorita Ya na ndi Juu, iji nochite anya nkwuputa ikpeazu banyere isi Laodisia nke ndi Juu. Ha enweghi ike ighota ihe O na-ekwu, n'ihu na ha amataghi iwu nke Alfa na Omega, ha amaghikwa Alfa na Omega nke guzoro n'ihu ha.

Na mmalite nke Izrel ime mmuo, a na-eme ka esemokwu ahụ e gosiputara n'akuko ihe mere eme nke Moses yie ihe kwekorọ na ya. Dika Adventizim si jee njem n'ime akuko ihe mere eme nke "ubochi ikpeazu," e nyewo otutu ohere iji ghotu kariya banyere Alfa na Omega, dika o merekwa n'ihu banyere Izrel oge ochie. A ga-enwe oge nke a gaghị ajukwa ajuju ozo n'ogwugwu Adventizim, dika o di n'ubochi Kraist.

N'ilaghachikwute akuku ahụ di na Mkpughe isi nke mbu, anyi na-ahụ na amara na udo sitere n'aka Onye ahụ di adi, Onye diri adi, na Onye na-abia, nakwa site n'aka Mmuo asaa ahụ, nakwa site n'aka Jisọs. A na-anochite Isi Chineke anya dika Jisọs, Mmuo asaa ahụ, na Onye ahụ di adi, Onye diri adi, na Onye na-abia; si otu a mee ka anyi mata na o bu Nna ahụ nwere agwa ndi ahụ a na-anochi anya ha dika Onye di adi, Onye diri adi, na Onye na-abia. Agwa ndi a na-anochi anya odidi ebighi ebi nke Chineke. O diwo adi mgbe niile, ma n'amaokwu nke asato na nke itoolu, e kenyere otu agwa ahụ kpomkwem nye Jisọs.

Abu m Alfa na Omega, mmalite na njedebe, ka Onyenwe anyi kwuru, Onye di adi, Onye diri adi, na Onye na-abia, Onye Puru Ime Ihe Nile. Mu onwe m Jon, onye bukwa nwanne unu, na onye so unu n'ahuhu, nakwa n'alaeze na ndidi nke Jisọs Kraist, nọ n'agwaetiti a na-akpo Patmos n'ihu okwu Chineke, na n'ihu ama Jisọs Kraist. Anọ m na Mmuo n'ubochi nke Onyenwe anyi, anukwara m n'azu m nnukwu olu, di ka nke opi, na-asi, Abu m Alfa na Omega, onye mbu na onye ikpeazu: ma, Ihe i na-ahụ, dee ya n'akwukwo, zigakwara ya uka asaa ndi di n'Eshia; nye Efesos, na Smaina, na Pegamos, na Taiataira, na Sadis, na Filadelfia, na Laodisia. Mkpughe 1:8-11.

Ndị nwere Baijbul nke na-edede okwu Jisọs n'acha uhie uhie maara na n'amaokwu nke asatọ na nke iri na otu, ọ bụ Jisọs na-ekwu okwu. N'amaokwu ndị ahụ, Jisọs na-egosi na Ọ nwere otu ọdịdị ebighị ebi ahụ na Nna ahụ mgbe Ọ kpọrọ Onwe Ya “Onyenweanyi, onye di, na onye diriri adi, na onye na-abia,” Jisọs kpọkwakwara na Ọ bụ “Onye puru ime ihe nile.”

Ihe mbụ Jizọs kwuru n'mbido akwukwọ Mkpughe, akwukwọ nke na-akowaputa na ọ bụ Mkpughe nke Jizọs Kraist, bụ na Ọ bụ Alfa na Omega, na Ya onwe Ya kwa bụ onye ebighị ebi dika Nna ahụ di, nakwa na Ya onwe Ya kwa bụ Chineke Puru Ime Ihe Niile. Agwà nke ọdịdị Chineke bụ okwu ndị mbụ Jizọs kwuru n'akwukwọ Mkpughe. Agwà ndị ahụ bụ ihe isụ ngongọ kpomkwem nye ndị Adventist ka na-agbachitere onodu mbụ banyere Isi-Chineke ahụ. Ha kwenyere na e nwere oge Nna ahụ mutara Okpara Ya.

Ogwugwu nke akwukwọ Mkpughe kwekorọ na mbido nke akwukwọ Mkpughe.

Obibia nke Abuo sochiri nkowa nke Isi-chi. N'isi nke iri abuo na abuo, anyi huru na njedebe nke akwukwọ ahụ kwekorọ na mmalite nke akwukwọ ahụ, ma amaokwu nke iri na abuo na-adako na amaokwu nke asaa nke isi nke mbụ site n'ikpoturu Obibia nke Abuo.

Ma, lee, ana m abia ososo; ugwo oru m sokwa m, inye onye o bula dika oru ya ga-adi. Abu m Alfa na Omega, mmalite na ogwugwu, onye mbu na onye ikpeazu. Ngozi nadiiri ndi na-eme ihe nile O nyere n'iwu, ka ha wee nwee ikike n'elu osisi nke ndu, ma site n'onu uzo ama banye n'obodo ahụ. N'ihu na n'ezị no nkita, na ndi na-eme mgbaasi, na ndi na-akwa iko, na ndi na-egbu mmadu, na ndi na-ekpere arusi, na onye o bula huru ugha n'anya ma na-eme ya. Mu onwem, Jizos, ezitewo mmuo-ozu m ka o gbaa unu ama ihe ndi a n'ime nzuko nile. Abu m mgborogwu na nwa David, na kpakpando na-enwu enwu nke ututu. Ma Mmuo na Nwunye ohuru ahụ na-asi, Bja. Ka onye na-anu ya kwukwa, Bja. Ka onye akpiri na-akpo nku bja. Ma onye o bula chorọ, ka o were mmiri nke ndu n'efu. Mkpughe 22:12-17.

Mgbe o kwuchara maka Obibia nke Abuo, Jisọs, di ka o di na Mkpughe isi nke mbu, kowara Onwe ya dika Alfa na Omega. Mgbe ahụ, o gbakwunyere odiche di n'etiti ndi ga-anu na ndi na-agaghi anu ihe Mmuo ahụ kwuru nye uka di iche iche. O zoro aka n'usoro nkwurita okwu e gosiri n'amaokwu nke mbu ruo nke ato n'isi nke mbu, site n'ikowa na o zitere Gebriel ozi ahụ ka o were ruo Jon.

Mgbe ahụ Ọ laghachiri na nkwaputa ikpeazu ahụ Ọ kwuru nye ndi odeakwukwọ na ndi Farisii n'ogwugwu Izrel oge ochie. Ọ jikotara ogwugwu abuo ahụ nke Izrel nkiti na nke mmuo onu, site n'iza n'Akwukwọ Mkpughe maka ndi no n'ubochi ikpeazu” ihe ndi Juu no n'ubochi ikpeazu” ha enweghi ike ighota. Ọ na-ekwu na Ọ bụ mgborogwu (mmalite) na mkpuru (ogwugwu) nke Devid. Isiokwu banyere Devid na Onyenwe ya bụ nkwaputa ikpeazu Jizos gwara ndi Juu na-ese okwu, o na-anochikwa nkwaputa ikpeazu ahụ maka ndi no n'ubochi ikpeazu ndi, dika ozi e zigara nzuko Filadelfia, na-ekwu na ha bụ ndi Juu, ma ha abughi.

Lee, aga m eme ka ndi si n'ulo nzuko Setan, ndi na-asi na ha bu ndi Juu ma ha abughi, kama ha na-ekwu okwu ugha; lee, aga m eme ka ha bja kpo isiala n'ihu ukwu gi, ma mara na ahwo m gi n'anya. N'ihu na i debewo okwu nke ndidi m, mu onwe m ga-echebekwa gi puo n'oge nke onwunwa ahụ, nke ga-abiakwasị uwa niile, iji nwalee ndi bi n'elu uwa. Mkpughe 3:9, 10.

Ndị na-efe ofufe n'ụkwụ ndị nsọ bụ ndị Adventist Laodisia a togbopurula n'onu Onyenwe anyi.

“I chere, na ndi ahụ na-efe ofufe n'ihu ụkwụ ndi nsọ, (Mkpughe 3:9), ga-emesia nweta nzoputa. N'ebe a, aghaghi m idi iche na gi; n'ihu na Chineke gosiri m na otu a bu ndi na-ekwuputa na ha bu ndi Adventist, ndi dapuru azu, ma 'kpogidere Okpara Chineke n'obe ozọ n'ime onwe ha, ma mee ka e mee ya ihere n'ihu oha.' Ma n'ime 'oge awa nke onwunwa,' nke ka ga-abia, iji gosi agwa eziokwu nke onye o bu, ha ga-ama na ha efuwo ruo mgbe ebighi ebi; ma, ebe ihe mgbu nke mmuo juputara ha, ha ga-akpo isi ala n'ihu ụkwụ ndi nsọ.”
Word to the Little Flock, 12.

Di ka Akwukwo Nso na Mmuo Amuma si kwuo, ndi ahụ na-efe ofufe n'ụkwụ ndi nsọ bụ ndi otu ụlọ nzuko Setan. Ha na-ekwu na ha bu ndi Juu, ma ha abughi. A na-agwa ndi Adventist ezi omume okwu n'ime uka Filadelfia. Ndi otu nari puku na iri anọ na anọ bu ndi Filadelfia, ma ndi Juu ndi na-ekwu na ha bu ndi Juu, ma ha abughi—bu ndi Laodisia. E nwere igwe mmadu abuo nke ndi kwesi ntukwasị obi n'“ubochi ikpeazu,” ndi otu nari puku na iri anọ na anọ na ndi ahụ bu ndi egburu n'ihu okwukwe ha. Naani uka abuo n'ime asaa ahụ ka enweghi nkatọ o bu. Otu bu Filadelfia nke na-anochi anya ndi na-anwughi anwu, nke ozokwa bu Smina, nke na-anochi anya ndi martia kwesi ntukwasị obi. Ndi martia na ndi ahụ na-anwughi anwu, Smina na Filadelfia, bu naani uka abuo n'ime asaa ahụ nke enweghi ikpe omuma o bu ejikotara na ozi e nyere ha. Ma, uka abuo ahụ ga-emekorita ihe na ndi ahụ na-ekwu na ha bu ndi Juu, ma ha abughi. Nke a di otu a, n'ihu na ha niile bu ndi otu uka ahụ n'“ubochi ikpeazu,” na-eche otu onodu ndi ahụ ihu, otu igwe e kpebiri ka ha jiri obara ha gbaa ama, nke Moses nochiri anya ya n'Ugwu Mgbanwe Ahu, ma igwe nke ozọ Elija nochiri anya ya, onye na-anwughi anwu.

Dee onye-mo-ozu nke nzuko di na Smena, dee; Ihe ndi a ka Onye Mbụ na Onye Ikpeazu na-ekwu, onye nwuru anwu, ma dikwa ndu; Amaara m oru gi, na mkpagbu, na ida ogbenye, (ma i bara uba) amakwa m nkwalu nke ndi na-asị na ha bu ndi Juu, ma ha abughi, kama ha bu ụlọ nzuko nke Setan. Atula egwu n'ihu ihe obula i ga-ata ahuhu: lee, ekwensu ga-atuba ufodu n'ime unu n'ulo mkporo, ka e wee nwalee unu; unu ga-enwekwa mkpagbu ubochi iri: buru onye kwesiri ntukwasị obi ruo onwu, m ga-enyekwa gi okpueze nke ndu. Mkpughe 2:8–10.

Ka Jisos na-akowa onodu di egwu nke nzuko uka nke Smaina, O na-ekwu naani otu okwu oma mgbe O siri, “ma i bara uba,” si otu a na-eme ka odiche di n'etiti ha na ndi otu ụlọ nzuko Setan ahụ ndi na-abughi ndi bara uba. Ndi ahụ no n'Akpughe bu ndi Adventist ma na-eche na ha bara uba, ma ha abughi, bu ndi Juu ahụ na-asị na ha bu ndi Juu, ma ha abughi—n'ihu na ha bu ndi Seventh-day Adventist nke Laodisia.

N'mbido nke Mkpughe, a na-egosi Chi n'ime mmadu ato; ma n'isi njedebe nke akwukwo Mkpughe, a kpomkwem na-akpo Jisos na Mmuo ahụ aha, ma o bughị Nna ahụ. Nke a adighi emetuta ihe, n'ihu na ukpuru nke ahiri n'elu ahiri, jikotara ya na nke mbu na-akowa nke ikpeazu, na-achọ ka e mata Nna ahụ n'amaokwu ikpeazu nke Mkpughe, n'ihu na e meela ka amata na O no ebe ahụ n'amaokwu mbu. O dighi iche na ozioma Jon isi nke mbu, ebe Jon adighi akpo Mmuo ahụ aha kpomkwem, ma a ghotara na Mmuo ahụ no ebe ahụ, n'ihu na Mmuo ahụ no ebe ahụ oge mbu e dere okwu a, “na mbido.” Akabe ozioma Jon n'isi nke mbu na-amalite site n'otu ahiriokwu ahụ kpomkwem: “na mbido.”

“Mbido” ahụ bụ ihe nnọchianya amụma, a ga-enyochakwa ya site n’iwu amụma, tinyere ahiri n’elu ahiri. Mbido Mosis bụ mbido nke Ozioma Jón, bụkwa mbido nke akwukwo Mkpughe, o bụkwa njedebe nke Mkpughe. N’ime ahiri anọ ahụ, ugboro abuo ka a na-akowaputa mmadu ato nile nke ato ime mmuo nke eluigwe, n’otu ahirikwa (Ozioma Jón) Mmuo ahụ nwere ike ibu na o dighi, ma n’ahiri nke anọ Nna ahụ adighi; ma mgbe a kpokotara ha onu, a na-anochi anya Mmadu ato ahụ di nsọ n’ahiri anọ ahụ nile.

Kraist bjara ime ka a mara Nna, Muo Nso biakwara ime ka a mara Okpara ahụ. Ha ato niile churu aja ebighi ebi. Nna huru uwa n’anya nke ukwu nke na O nyere Jisos, Jisos hukwara uwa n’anya nke ukwu nke na O kwetara iburu n’ahụ nke Ya, ruo mgbe ebighi ebi, anu ahụ nke ndi O kere. Olee udi inye onwe onye ka a na-anochi anya n’omume ahụ nke Onye Okike horo igho akuku nke ihe O kere eke? Onye nke ato n’ime idi n’otu nke Chineke nyere Onwe Ya, n’ihi na O nabatara onodu nke ibi n’ime ihe e kere eke a na-akpo mmadu—ruo mgbe ebighi ebi.

O puru ibu na o bu n’ihi nke a ka a na-ejiko Mmuo Nso ugboro ugboro na ihe nnochianya nke ndi nke Chineke. O bu Onye ahụ n’ime Isi-Chineke nke ga-anogide na okike mmadu. Ya mere, ihe nnochianya nke Mmuo Nso n’Akwukwo Nso, kari mgbe na-erughi, na-anochi anya site n’ihe nnochianya nke na-anochite ma Mmuo Nso ma o bu mmadu. Na mbido Mmuo ahụ kpaliri n’elu mmiri.

O wee si m, Mmiri ndi ahụ i huru, ebe nwanyi akwuna ahụ no odu, bu ndi mmadu, na igwe mmadu, na mba di iche iche, na asusu di iche iche. Mkpughe 17:15.

Naani ihe aru ulo nsọ ahụ Mosis wuru nke a na-enyeghi ukpuru ya n’uzo puru iche n’uzo zuru ezu ka ndi oru soro bu orioma olaedo ahụ nwere alaka asaa. Orioma ahụ na-anochi anya njikota nke mmadu na idi Chineke. N’ihi nke a, imewe orioma ahụ bu naani ihe di n’ulo nsọ ahụ a hapuru ka mmadu tinye aka na ya. A kwara orioma asaa ahụ Kraist na-ejeghari n’etiti ha dika uka asaa ahụ; ma a na-eji mmanu enye orioma ahụ ike, nke na-anochi anya Mmuo Nso, ebe eriri orioma ndi na-akwado ire oku ahụ ka o nye ihè ka e si n’uwe ocha linin nke ndi nchua ja yiworo mee ha, nke na-anochi anya ezi omume Kraist nke na-enwu dika ihè nke uwa. Ndi nke Chineke bu ihè nke uwa, ma ihè ahụ na-enweta naani mmanu Mmuo Nso ka o na-enwu. A na-ejikotakarị Mmuo Nso na ndi mmadu n’otu e si kwaa Ya n’Akwukwo Nso.

Site n’ocheeze ka egbe-elu-igwe ahụ ka amuma na ebun-eluigwe na olu di iche iche si aputa: ma orioma oku asaa no na-ere oku n’ihu ocheeze ahụ, nke bu Mmuo asaa nke Chineke. Mkpughe 4:5.

A kwara orioma asaa ndi a ebe a di ka “Mmuo asaa nke Chineke,” ma a gwara anyi na ihe-orioma asaa ahụ bu uka asaa ahụ.

Ihe omimi nke kpakpando asaa ndi ahụ i huru n’aka nri m, na ihe-orioma olaedo asaa ahụ. Kpakpando asaa ndi ahụ bu ndi mmuo ozi nke uka asaa ahụ; ihe-orioma asaa ndi ahụ i huru bụkwa uka asaa ahụ. Mkpughe 1:20.

Ihe ndoba orioma asaa ahụ bu ma Mmuo asaa ahụ, ha kwa bu Nzuko Chineke.

M wee le, ma, n’etiti ocheeze ahụ na ihe anọ ahụ dị ndụ, nakwa n’etiti ndị okenye ahụ, otu Nwa-aturu guzo, dị ka a ga-asị na e gburu ya, nwekwaa mpi asaa na anya asaa, ndị bụ Mmụọ asaa nke Chineke e zigara n’ụwa nile. Mkpughe 5:6.

Mpi asaa na anya asaa ahụ bụkwa Mmụọ Nsọ nke e zigara n’ụwa nile, ma mgbe e mere onye Kraịst baptizim, a na-ezigakwa ya n’ụwa nile, n’ihi na e mere ya baptizim n’aha nke Nna, na nke Okpara, na nke Mmụọ Nsọ. N’ime ngozi ahụ e kwupụtara n’elu ndị martia nke nsogbu iwu Ubochi-Izu-ike, na ndị niile nwurụ n’okwukwe n’ime Izrel ime mmụọ nke oge a kemgbe 1844, o bụ Mmụọ ahụ na-enye otuto olili ha mgbe O na-ekwu, “Ee,” “ka ha wee zuo ike pụọ n’orụ ike ha,” n’ihi na O nonyere ha n’orụ ike ha nile ruo mgbe ha togboro ndụ ha.

M wee nūrụ olu sitere n’eluigwe na-asị m, Dee, Ngozi ka ndị nwurụ anwụ bụ ndị na-anwụ n’ime Onyenweanyi site ugbu a gaa n’ihu: Ee, ka Mmụọ ahụ na-ekwu, ka ha wee zuo ike pụọ n’orụ ike ha; orụ ha na-esokwa ha. Mkpughe 14:13.

Mgbe a na-atule njedebe na mmalite nke akwukwo Mkpughe, mmalite nke Akwukwo Nsọ na mmalite nke ozioma Jon, anyi na-achoputa na a nochiri anya Ndi ahụ ato nke Ibu Chineke, o bụ ezie na Nna ahụ nọ ebe ahụ, dabere n’itinye ahiri n’elu ahiri. Okpara ahụ nọ ebe ahụ, na-akowa Onwe Ya dika Alfa na Omega.

O buru na anyi aghota na njikota nke mmadu na idi nsọ Chineke bu njikota nke Mmụọ Nsọ na mmadu, anyi nwere ike mgbe ahụ ighota ihe kpatara e ji ejiko ihe nnochianya nke Mmụọ Nsọ na ihe nnochianya nke mmadu. N’ibu ndi ji echiche a n’obi, anyi na-alaghachi n’ime “na mmalite” abuo ahụ anyi na-ekwu banyere ha ugboro ugboro.

Na mbido, Chineke kere eluigwe na ụwa. Uwa ahụ enweghi odidi, burukwa ihe efu; ochichiri dikwa n’elu ihu omimi. Mmụọ nke Chineke na-awaghari kwa n’elu ihu mmiri. Chineke wee si, Ka ihè di: ihè wee di. Chineke wee hu ihè ahụ, na o di mma: Chineke wee kewaa ihè ahụ n’ebe ochichiri nọ. Jenesis 1:1–4.

Na mbu ka Okwu ahụ di, Okwu ahụ na Chineke dikwa, Okwu ahụ bụkwa Chineke. Okwu ahụ nọ na mbu n’ebe Chineke nọ. Emerere ihe niile site n’aka Ya; o dighikwa ihe obula e mere nke e meghi site n’aka Ya. Ndu di n’ime Ya; ndu ahụ bụkwa ihè nke mmadu. Ihè ahụ na-enwu n’ochichiri; ochichiri ahụ aghotaghikwa ya. Jon 1:1–5.

N’iji ndi ama abuo a nke “na mbu;” Chineke Okwu ahụ, Onye kere ihe niile, nyekwara ndu Ya, n’ihi na “nime Ya ka ndu di,” ndu Ya bụkwa “ihè” nke umu mmadu. “Ihè” nke mmadu e kere eke bu ezi omume nke Onye Okike. Ezi omume nke Onye Okike bu okpiri oriona ndi di n’ebe nsọ.

E wee nyekwara ya ka o yi uwe linin di mma, di ocha ma na-acha ocha: n’ihi na uwe linin ahụ bu ezi omume nke ndi nsọ. Mkpughe 19:18.

Mmanu nke na-eme ka eriri oriona na-enwu na-anochi anya oru nke Mmụọ Nsọ n’ime ndu onye kwere ekwe. Na mmalite, ụwa gbara ochichiri, ihè adighikwa. Jisos wee nye ndu Ya, ndu ahụ nke di n’ime Ya, ka ihè wee diri mmadu.

Ndị niile bi n'elu ụwa ga-akpọkwa ya isiala ofufe, bụ ndị edeghi aha ha n'akwukwo nke ndu nke Nwa Aturu ahụ e gburu site na ntọala ụwa. Mkpughe 13:8.

Mgbe Jisọs hoooro ibu aja maka mmadu nile, O nyere ndu Ya ka mmadu wee nwee ihè. Dika o di n'akuku amaokwu abuo a, oge o bula a kpoatarara ihè, ihè ahụ na-emeputa otu ndi na-efe ofufe abuo di ka ihè na ochichiri nochiri anya ha, umu nke ehie ma o bu umu nke abali.

Ma unu onwe-unu, umu-nna, anoghi n'ochichiri, ka ubochi ahụ wee jide unu dika onye ohi. Unu nile bu umu nke ihè, na umu nke ehie: anyi abughi ndi nke abali, ma o bu nke ochichiri. 1 Thessalonians 5:4, 5.

Mgbe anyi ghotara mmekorita ebighi ebi di nnoo nso Mmuo Nso nwere na umu nke ehie, anyi nwere ike ighota ihe kpatara na ihe nnochianya nke umu Chineke na nke Mmuo Nso ji nwee njiko di nnoo chiri anya. N'akuku ikpezu nke Mkpughe, anyi na-ahu Jisos dika Alfa na Omega, anyi na-ahu Nna site n'itinye ahiri n'elu ahiri, ma Mmuo Nso na-enye nnochianya ikpezu Ya banyere Onwe Ya, n'ih na ndi nso nke oge ochie kwuru okwu dika Mmuo Nso kpaliri ha. Nkwuputa mbu Ya banyere Onwe Ya n'ime Jenesis na-egosi Ya ka O na-agaghari n'elu mmiri, ma o bu na-agaghari n'elu mmadu, ma ntuka ikpezu Ya banyere Onwe Ya bu dika ndi a.

Mmuo ahụ na nwunye ahụ na-asi, Bịa. Ka onye na-anukwa kwuo, Bịa. Ka onye akpiri na-akpo nku bía. Onye obula nke choro, ka o were mmiri nke ndu n'efu. Mkpughe 22:17.

Site na mmalite ruo na ogwugwu, a na-amata Mmuo Nso n'idi n'otu ya na mmadu, n'ih na umu nke ehie na-anochi anya njikota nke idi nso Chineke na idi mmadu. Pol na-akowa, dika Aisaja na-emekwa, na mmadu bu aria; ma ihe ndoba oriona ndi ahụ n'ebe nso nwere aria ebe a na-edobe eriri oriona, mmanu wee na-adarute n'aria ndi ahụ iji nye mmanu oku di mkpa iji gosiputa ihè ahụ nke bu ezi omume nke Kraist. Anyi bu aria nke Mmuo Nso, Onye nke ato n'ime Chineke, dika e si amata ya site na mmalite ruo na njedebe nke Okwu Chineke, nakwa dika e si kowaa ya n'uzo doro anya n'akwukwo nile nke Mmuo nke Amuma.

N'ozu nke mmuo ozi nke abuo, nke mezuru n'mmalite nke Adventism na na njedebe, e nwere ozi abuo doro anya; otu maka uka, otu maka ụwa.